

Dziekanowski, Cezary

"Życie konsekrowane w trzecim wieku",
red. Kazimierz Wójtowicz, Kraków 2000
: [recenzja]

Studia Teologiczne 18, 493-494

2000

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Życie konsekrowane w trzecim wieku, praca zbior. pod redakcją ks. Kazimierz Wójtowicz, Wydawnictwo Zmartwychwstańców Alleluja, Kraków 2000, ss. 497.

Jakże często z podstawowymi pytaniami – ujawniającymi problemy naszej ludzkiej i chrześcijańskiej egzystencji: jak dobrze żyć, jaki wybrać kierunek życiowej drogi, jaką podjąć decyzję – odnosimy się do ludzi mądrych i doświadczonych. A doświadczenie przychodzi z wiekiem. Szczęśliwy więc człowiek, szczególnie młody, który na swojej drodze życia spotka drugiego człowieka godnego zaufania, mądrego „mądrością Bożą”. Jakie to jest ważne w odczytaniu powołania do życia konsekrowanego.

Niniejsza publikacja jest zbiorem wszystkich materiałów z sympozjum naukowego nt. *Życie konsekrowane: w trzecim wieku w trzecie tysiąclecie*, które Krakowscy zmartwychwstańcy zorganizowali w swoim Centrum Resurrectionis w dniach 12-14 listopada 1999 roku. Książka podzielona na trzy części przedstawia różnorodne aspekty starości. Ten zasadniczy *corpus* sympozjalny obudowany został z jednej strony *dokumentami*, z drugiej *dotadkiem*. W prezentowaną tematykę wprowadzają *wersety biblijne*.

Część pierwsza zawiera dokumenty kościelne traktujące o starości. Z zebranych dokumentów na pierwszym miejscu wymienić trzeba tekst Ojca świętego: *List do osób w podeszłym wieku*. Można w tym miejscu polecić również czytelnikowi lekturę dokumentu: *Godność i posłannictwo ludzi starszych w Kościele i w świecie* Papieskiej Rady do Spraw Świeckich.

Część druga i zarazem zasadnicza tej publikacji zatytułowana *sympozjum* jest zbiorem referatów wygłoszonych w czasie sympozjum. Część sympozjalna jest refleksją na temat najważniejszych aspektów „trzeciego wieku”: biblijnego, kościelnego, filozoficznego, socjologicznego, charyzmatycznego, apostołskiego, formacyjnego, duszpasterskiego, liturgicznego, historycznego. Czytelnik znajdzie tu też omówienia dokumentów Stolicy Apostolskiej i Organizacji Narodów Zjednoczonych. Z pośród dwunastu zamieszczonych w książce referatów według autora niniejszej recenzji na szczególną uwagę zasługuje: *Godność i misja starszych osób konsekrowanych w świetle dokumentu Rady ds. Świeckich*. Autorem tego tekstu jest bp Edward Eugeniusz Samsel. Autor jest biskupem pomocniczym diecezji ełckiej, przewodniczącym Komisji Episkopatu ds. Instytutów Życia Konsekrowanego i Stowarzyszeń Apostolskich, doktorem teologii biblijnej. W tekście czytelnik znajdzie między innymi wytyczne dla duszpasterstwa ludzi starszych. Natomiast osoby zainteresowane społecznymi aspektami starości autor recenzji odsyła do tekstu ks. Romana Foryckiego SAC, doktora filozofii, rektora i wykładowcy WSD w Elku.

Trzeci rozdział, który w książce nosi nazwę *dotadek* otwierają tematy „starościowe” z nauczania papieskiego. Redaktorzy zamieścili też list fran-

ciszkański i sporo refleksji (różnych autorów, z których na podkreślenie zasługują profesorowie: ks. Józef Pastuszka i Zdzisław Jan Ryn) związanej z problemami psychospołecznymi starości. Większa część tego działu poświęcona została jednak poezji, która utwierdzi czytelnika w ewangelicznym optymizmie i pozwoli wybiegać jego myślom i jego ziemskiej egzystencji daleko poza śmierć – ku zmartwychwstaniu. Dodatek zamyka sześć modlitw ostatniego wieku.

Bez wątpienia jest to jedna z najlepszych pozycji traktujących o temacie starości, jaką można obecnie znaleźć na polskim rynku wydawniczym. Temat został wyczerpany w stopniu zadowalającym. Czytelnik znajdzie w niej i teksty naukowe z różnych dziedzin nauki oraz bardzo interesujące świadectwa osób w podeszłym wieku, a także przepiękną poezję. Ta nieco „opasła” publikacja – jako całość, może być czymś w rodzaju „niezbędnika” na stare lata: jak dla żołnierza służby zasadniczej łyżka, nóż i widelec. Inaczej mówiąc: to kompendium wiedzy o starości jest „elementarzem” dla ostatnich klas szkoły życia; albo jeszcze inaczej: to ABC wieku podeszłego winno być podręczną „biblią trzeciego wieku”, „jesiennym brewiarzem” dla osób konsekrowanych i nie tylko. Każdy, w którego rękach znajdzie się ta księga, przy jej lekturze będzie odkrywać wciąż na nowo, że jesień życia ma też swoje piękne i optymistyczne kolory. Gorąco polecam ją wszystkim do przeczytania.

Cezary Dziekanowski

Peter Kunzmann, Franz-Peter Burkard, Franz Wiedmann, **ATLAS FILOZOFII opracowanie graficzne Axel Weiss** (przekład Barbara A. Markiewicz, Pruszyński i S-ka, Warszawa 1999).

Faktycznie atlas kieszonkowy (19x12 cm.) w redakcji obrazowo-tekstowej: jedność obrazu i słowa (tekst) budowana na dwóch powiązanych ze sobą stronach (stronicach): lewej – barwnej z rysunkami i prawej zapelnionej tekstem w układzie dwuszpaltowym; drobna czcionka.

Na 264 stronicach pomieszczono rysunki – 263 kolorowe plansze i teksty prezentujące poglądy około 300 filozofów poczynając od Upaniszad po strukturalizm, indeks nazwisk, indeks rzeczowy i tytuły dzieł myślicieli w polskim przekładzie.

W przemowie do atlasu jego autorzy sygnalizują, że „nie” wszyscy filozofowie mogli zostać uwzględnieni i nie wszystkie szczegóły filozoficznych koncepcji mogły się pojawić” (...) przedstawiono, zdaniem autorów, najistotniejsze wątki danej filozofii lub szkoły filozoficznej.